

HONDerd jaar Hondenbescherming 1912-2012

Deze uitgave is mede mogelijk gemaakt door MediaCenter Rotterdam.

Historisch overzicht uitgegeven ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van de Hondenbescherming.

Auteurs: dhr. mr. J. de Wit en mw. ir. I.R. van Herwijnen,
Hondenbescherming

November 2011, Den Haag

© 2011, Hondenbescherming

WOORD VAN DE VOORZITTER

Honderd jaar de hond centraal. Als vereniging zijn wij er trots op te laten zien, wat er in de loop der tijden gedaan is om het welzijn van de hond te verbeteren. Nog steeds is de aandacht voor de hond nodig, juist ook in deze tijd. Onze vereniging blijft inspelen op ontwikkelingen van nu.

In deze jubileumuitgave wordt duidelijk weergegeven hoe onze vereniging alert is geweest en is op situaties die schadelijk kunnen zijn voor de hond. Signaleren en aandragen van oplossingen. Juiste informatie verschaffen. Ondersteuning, waar mogelijk.

Een actieve vereniging met een lang verleden, waaruit tegelijkertijd blijkt hoe belangrijk daarbij de inzet van vrijwilligers is.

De leden en donateurs zijn onmisbaar voor onze vereniging.

Honderd jaar oud! Springlevend en bruisend van energie. Een vereniging, die letterlijk en figuurlijk midden in de samenleving staat.

Pieter Jan Biesheuvel
Voorzitter Hondenbescherming
Den Haag, november 2011

VOORWOORD

De Hondenbescherming bestaat op 22 februari 2012 honderd jaar. De organisatie is in 1912 opgericht als de Anti Trekhonden Bond en kent een lange historie van inzet voor het welzijn van honden en voor verantwoord hondenbezit. Deze uitgave beschrijft in vogelvlucht de historie van deze bijzondere organisatie.

Een bijzonder onderdeel van onze samenleving

Het is bijzonder dat onze samenleving een vereniging kent die zich enkel bezighoudt met de hond. Toch is dit te verklaren. De hond heeft namelijk enerzijds onze huidige maatschappij mede mogelijk gemaakt door werkzaamheden te verlichten of uit te voeren. Anderzijds neemt juist dit dier vandaag de dag nog steeds een bijzondere plaats in de samenleving in.

De hond maakt immers deel uit van het straatbeeld, meer dan andere huisdieren dit doen. Bovendien is hij regelmatig te vinden in recreatiegebieden. Daardoor komt elk mens mogelijk met hem in contact. En dat is goed, want honden hebben een positief effect op de geestelijke en lichamelijke gezondheid van kinderen en volwassenen.

Helaas zit er aan hondenbezit ook een keerzijde. Met een kleine twee miljoen honden in ons land en een kennishoogte over het houden van de hond dat nog onvoldoende is, treden er veelvuldig knelpunten op. Dit is schadelijk voor de hond, diens bezitter en de samenleving. Een organisatie die zich richt op verantwoord hondenbezit en op het welzijn van de 'beste vriend van de mens' is dan ook zeer noodzakelijk.

De band tussen mens en hond

Honden en mensen zijn sinds jaar en dag met elkaar verbonden. De band tussen een mens en zijn hond is vaak zeer hecht. Zelfs in situaties van verwaarlozing, is een eigenaar vaak op emotioneel niveau verknocht aan en soms zeer afhankelijk van zijn hond.

Uit wetenschappelijk onderzoek komt naar voren dat mensen met honden langer leven, meer sociale contacten hebben en minder vaak bij de huisarts langsgaan. Daarnaast zouden veel functiebeperkten, zoals slechtzienden en doven, zonder de hulp van honden minder (zelfstandig) functioneren in de samenleving. Honden spelen tevens een belangrijke rol bij het handhaven van de openbare orde: denk aan politiehonden, honden die worden ingezet bij het opsporen van mensen die zijn vermist of getroffen door een ramp.

Zonder rampsituaties is de hond echter dagelijks in één op de vijf gezinnen een geliefde huisgenoot, een kameraad voor de kinderen en onmisbaar gezelschap.

Van lastdier naar gezelschapsdier

In het begin van de twintigste eeuw, is de liefdevolle vriendschapsband met de hond die de meeste hondenbezitters vandaag de dag hebben, een geheel andere. Honden zijn in deze tijd vooral van belang als werkdier. Zo zijn het veelvuldig goedkope trekkrachten die het verdienen van een boterham van een marktkoopman mogelijk maken. Het merendeel van hen wordt onder slechte tot zeer slechte omstandigheden gehouden. Een groep mensen die het leed van deze dieren ter harte gaat, richt in deze tijd de Anti

Trekhonden Bond op. De latere 'Hondenbescherming' is geboren.

In honderd jaar tijd worden veel successen behaald. Bakfietsen worden uitgedeeld aan marktcoolplui die hun hond uitspannen. Er wordt gelobbyd voor regelgeving over het houden van honden aan de ketting, zodat het leven van deze dieren dragelijker wordt.

Nieuwe tijden brengen echter nieuwe knelpunten in het samenleven van mens en hond met zich mee. Vandaag de dag zijn malafide hondenhandel, verwaarlozing en mishandeling en rasproblematiek slechts enkele voorbeelden van misstanden die tot klein en zeer groot hondenleed leiden. De activiteiten van de Hondenbescherming veranderen telkens wanneer er een succes geboekt is en wanneer de samenleving verandert. Kernpunten van de organisatie blijven door de jaren heen het verbeteren van het hondenwelzijn en het overtuigen van mensen dat hondenbezit verantwoord moet zijn. Alleen dan is het goed en leuk voor de hond, diens eigenaar en de samenleving.

Honderd jaar werk voor een beter hondenwelzijn en meer verantwoord hondenbezit laat zich lastig samenvatten. Een eeuw toevertrouwen aan een aantal pagina's is geen gemakkelijke opgave. Toch is het geprobeerd. In de uitgave die voor u ligt, krijgt u een blik op de ontstaansgeschiedenis van de organisatie die vandaag de dag 'Hondenbescherming' heet en op de veranderingen en activiteiten die door de jaren heen zijn doorgemaakt en uitgevoerd.

Een woord van dank aan iedereen die de afgelopen eeuw de Hondenbescherming een warm hart heeft toegedragen en haar activiteiten heeft mogelijk gemaakt is zeer op zijn plaats. Deze uitgave wordt opgedragen aan alle adoptanten, donateurs, leden, medewerkers en vrijwilligers die zich hebben ingezet voor het verbeteren van hondenwelzijn en het bevorderen van verantwoord hondenbezit. Door hun inzet en bijdragen zijn de behaalde resultaten gerealiseerd en heeft de Hondenbescherming een eeuw goed werk kunnen leveren.

Namens bestuur en medewerkers aan alle ondersteuners van hondenwelzijn en promotors van verantwoord hondenbezit: hartelijk dank. Wij hopen ook in de toekomst op de zo belangrijke steun van deze 'ambassadeurs' te mogen rekenen!

Stand op de beurs van de 'Dameskroniek' te Amsterdam, 1928

Voor het in kaart brengen van het verleden van de vereniging is veel dank verschuldigd aan de heer F.J. Levendig. Tijdens een bombardement in de Tweede Wereldoorlog van de wijk Bezuidenhout in Den Haag wordt het kantoor van de Hondenbescherming zwaar getroffen, waardoor zo goed als de gehele administratie en documentatie verloren gaat. Slechts een klein aantal jaaroverzichten kan uit de puinhopen worden geborgen. De heer Levendig heeft echter een grote hoeveelheid informatie opnieuw aan het schrift toevertrouwd. Hij heeft daardoor, maar ook door zijn andere verdiensten, bijzonder veel voor de Hondenbescherming betekend.

INHOUD

Woord van de voorzitter	5
Voorwoord	7
Inhoud	13
Hoofdstuk 1 - De Anti Trekhonden Bond	15
Hoofdstuk 2 - De Anti Trek- en Kettinghonden Bond	25
Hoofdstuk 3 - De Anti Kettinghonden Bond	33
Hoofdstuk 4 - De Bond tot Bescherming van Honden	35
Hoofdstuk 5 - Hondenbescherming	59
Hoofdstuk 6 - Hondenbescherming in de toekomst	69

HOOFDSTUK 1 - DE ANTI TREKHONDEN BOND

De trekhond, een schande voor het landschap

Een hond die een veel te zwaar beladen kar met fruit, petroleum of zuivel voortrekt, dat is het straatbeeld ruim een eeuw geleden. Iedereen die een hond bezit, kan dat dier voor of onder een kar zetten om de hond deze te laten trekken. Of een hond daarvoor groot en sterk genoeg is, bepaalt de eigenaar zelf. Ook de belading van de kar en de inrichting wordt door de eigenaar zelf bepaald. Er zijn dus geen regels en er is geen toezicht op naleving van de regels. Als de eigenaar dat wil, kan hij zelf ook plaatsnemen op de kar.

In deze periode worden overwegend paarden en honden ingezet voor het trekken van karren.

Vanzelfsprekend wordt de hondenkar gebruikt voor het 'kleine' transport. Waarom gebruikt men een hond als trekdier en niet een paard? De hond is in aanschaf en

in onderhoud aanzienlijk goedkoper. Juist daarom wordt regelmatig ook een te kleine hond onder een kar gezet.

Een kleine hond eet minder dan een grote en iedere cent wordt in deze tijd door vrijwel iedereen enkele keren omgedraaid alvorens te worden uitgegeven.

Een hond heeft nog een voordeel. Hij kan meerdere werkdoelen dienen. Na een lange werkdag bewaakt hij ook nog het erf of huis en haard. Een trekhond is in deze tijd voor velen een gebruiksvoorwerp.

Tachtig duizend honden lijden in het harnas

Rond 1900 bevinden zich in ons land naar schatting 80.000 trekhonden. De levensomstandigheden van deze dieren zijn over het algemeen zeer slecht. Te zware karren, ondeugdelijk tuig, ondervoeding, uitputting, verwaarlozing, mishandeling: hun leven is één grote misère. Afbeeldingen

tonen treurige beelden van magere, schurftige stakkerds, soms met open wonden, soms scheefgegroeid door het jarenlang zeulen met de last.

Een volstrekt verbod om trekhonden te gebruiken, zoals in Groot-Brittannië en Ierland al geldt vanaf 1855 en enkele jaren later ook in Oostenrijk, wordt door onze overheid dan nog onnodig en niet raadzaam geacht. Gesteld wordt, dat een enigermate sterke hond geschikt is om als trekdier te worden gebruikt en zodoende als goedkope trekkraft te dienen. Niet iedereen kan zich een paard en wagen veroorloven.

De overheid signaleert dat misbruik van de trekhond te vrezzen valt en dat er een wettelijke regeling moet komen om deze honden de nodige bescherming te bieden. Toegegeven en vastgesteld wordt, dat niet zelden honden uit onkunde, onbedachtzaamheid of onverschilligheid op een verkeerde en zelfs wrede wijze als trekkraft worden aangewend.

Niettemin wil de overheid geen volstrekt verbod van trekhonden uitvaardigen, met als argument, dat er dan ruw zou worden ingegrepen in een overal gevolgde gewoonte. Men vindt dan nog dat daartoe onvoldoende aanleiding is.

Vermoedelijk speelt hierbij een economisch argument een rol. Zo merkt in februari 1910 de toenmalige Minister van Binnenlandse Zaken in zijn Memorie van Toelichting bij het voorstel voor de Trekhondenwet op, dat de ongeveer 3.000 trekhonden in Rotterdam alleen al per dag voor 1500,- gulden werk opleveren, terwijl hun onderhoud zeker verre van 0,50 gulden per dag per hond kost. Met deze opmerking van de bewindsman komt in feite openlijk de economische aap uit de mouw, want het gaat dan in totaal om 80.000 honden, dus om 40.000 gulden per dag en dat is in 1910 verschrikkelijk veel geld.

Trekhondenwet aan de wieg van de Anti Trekhonden Bond
Met een op 14 juli 1910 in werking getreden Trekhondenwet wordt enige bescherming geboden aan de trekhond. Er worden eisen gesteld ten aanzien van de hond, de kar en het tuig. De trekhonden moeten wettelijk vastgestelde schofthoogten hebben, hetgeen betekent, dat kleine honden niet meer als trekkracht gebruikt mogen worden. De hondkar moet aan diverse eisen voldoen, niet te zwaar zijn, voorzien zijn van een ligplank en een drinkbak.

De kar mag niet zodanig zwaar zijn beladen, dat de hond de vracht redelijkerwijs niet kan trekken. Het tuig waarin de hond is gespannen, moet van leer zijn met voldoende brede trekbanden. Alvorens een hond als trekdier mag worden gebruikt, moet een keuring plaatsvinden en een vergunning worden verkregen.

De strekking van de wet heeft stellig, kijkend naar het verleden, een dierbeschermend karakter, maar dat gaat vele liefhebbers van honden lang niet ver genoeg. Bij velen ontbreekt bovendien het vertrouwen in de goede naleving van de wet, waarop een adequate controle niet eenvoudig is. En inderdaad verandert na het invoeren van de Trekhondenwet in feite weinig, omdat de Trekhondenwet in veel gemeenten niet of zeer slecht wordt gehandhaafd met als gevolg dat aan de uitbuiting en mishandeling van de trekhond weinig verandert.

Dit is de aanleiding voor een kleine groep Haagse hondenvrienden om in 1912 over te gaan tot de oprichting van de 'Anti Trekhonden Bond'. Er komt uit het gehele land vrij snel veel steun voor het initiatief.

De bestuurders, die vanwege hun maatschappelijke status over tijd en middelen beschikken, trekken steeds op eigen kosten het gehele land door om als inspecteurs controle uit te oefenen op de naleving van de Trekhondenwet. Ze worden al snel uitgenodigd om ook bij keuringen van de honden aanwezig te zijn. Daarnaast geven ze lezingen in het land om het 'trekhondenvraagstuk' onder de aandacht te brengen en wordt er bij de regering op aangedrongen om in de Trekhondenwet de nodige verbeteringen aan te brengen. Ook worden informatiebrochures ontwikkeld en uitgedeeld.

Ook van de zijde van de Koninklijke familie ontvangt de Bond steun. Zo aanvaardt in 1918 Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Hendrik het 'Beschermschap' van de Anti Trekhonden Bond.

Prins Hendrik heeft enige malen de informatiestand van de Anti Trekhonden Bond tijdens evenementen bezocht. Prins Hendrik heeft altijd een grote sympathie gehad voor het streven van de Bond en heeft zijn beschermheerschap tot aan zijn dood in 1934 vervuld.

Prins Hendrik met teckel Helga, foto Ebner, La Haye/Amsterdam, 1909

Inspecteurs van de Bond leveren bijzonder werk

Al deze inspanningen brengen het ledental van de Bond op 1 januari 1927 op 965 leden. Om nog meer leden te werven worden in opdracht van de Bond de films 'César, de geschiedenis van een trekhond' en 'Trekhondenellende in Nederland - Na zeventien jaren Bescherming door de Wet' gemaakt en vertoond aan het bioscooppubliek. De vertoning van de films werpen hun vruchten af, zodat de Bond eind 1928 3.490 leden telt.

Een belangrijke drijvende kracht binnen het bestuur van de Bond is bestuurslid de heer J.R.K. Baron van Ittersum. Baron van Ittersum maakt van de bestrijding van de trekhond zijn levenswerk. Vanaf het begin van de twintiger jaren trekt hij samen met zijn vrouw door het land, speurend naar overtredingen van de Trekhondenwet en keuringen bezoekend. Hij is onvermoeibaar en zijn lijfspreuk is: 'Eerst de trekhond van onze wegen, dan kan ik rust nemen'! Helaas maakt Baron van Ittersum het uiteindelijke verbod op de hond als trekkracht niet meer mee. In 1939 wordt hij na een keuring van trekhonden in het dorp Leidschendam onwel en hij overlijdt enkele dagen later.

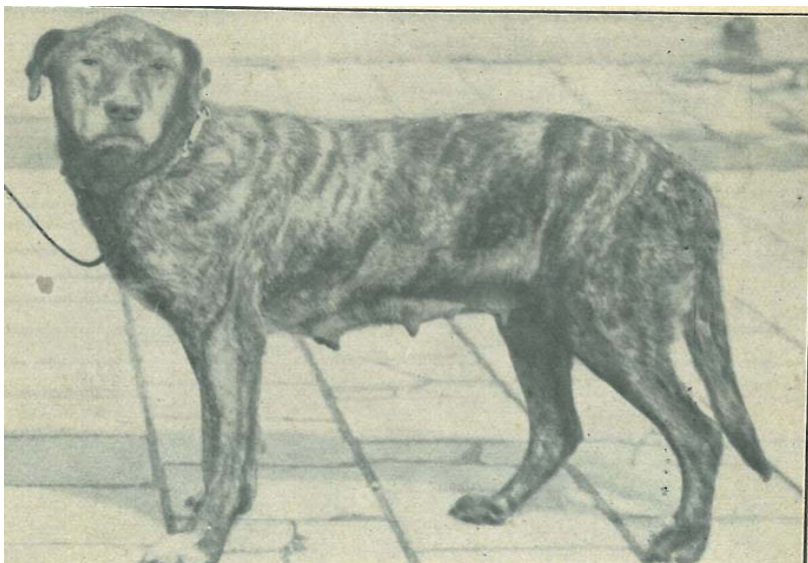
Het uiteindelijke doel van de oprichters van de Anti Trekhonden Bond is de afschaffing van de trekhond. Men begrijpt echter dat de overheid daartoe niet is te bewegen in de economische omstandigheden van die tijd. Men gaat er wijselijk van uit, dat de afschaffing van de trekhond het best kan worden bereikt door het systeem van 'uitsterving' te bevorderen.

Hiervoor is veel overredingskracht, doorzettingsvermogen en vooral tact nodig. Juist die eigenschappen zijn de inspecteurs op het lijf geschreven en in de loop der jaren hebben zij dan ook vele successen geboekt. Het aanvankelijke aantal van 80.000 trekhonden vermindert jaarlijks aanzienlijk. In 1932 is dat aantal verminderd tot 32.600. In 1948 zijn er nog 2.529.

De bakfiets is een deugd

Vanaf 1937 doet ook de bakfiets zijn intrede in Nederland. Het blijkt een zege voor de trekhond. Er is voor trekhondengebruikers nu een alternatief. De Anti Trekhonden Bond juicht de intrede van dit vervoermiddel dan ook toe en probeert zoveel mogelijk kooplieden te bewegen hun hond uit te spannen en in plaats daarvan een bakfiets aan te schaffen.

Echt arme kooplieden die voor hun bestaan van hun trekhond afhankelijk zijn, krijgen door de inspecteurs van de Anti Trekhonden Bond een bakfiets uitgereikt als zij de hondenkar wegdoen en de hond tot huishond maken. Iets meer bedeeden krijgen de bakfiets uitgereikt tegen betaling van een relatief kleine bijdrage. In deze gevallen worden honden dus 'onder de kar vandaan gekocht'.

Karoo, een van de honden die onder de kar vandaan wordt gekocht

HOOFDSTUK 2 - DE ANTI TREK- EN KETTINGHONDEN BOND

De kettinghond heeft hulp

Terwijl het aantal trekhonden snel vermindert, komt er midden vorige eeuw een nieuw hondenleed in beeld. Het ontgaat de inspecteurs tijdens hun controletochten door het land niet dat er veel leed is onder de waakhonden op allerlei erven en terreinen. Omdat veel waakhonden in deze tijd aan stevige kettingen vastliggen, krijgen zij de benaming 'kettinghonden'.

In 1955 wordt de naam van de Bond gewijzigd in 'Anti Trek- en Kettinghonden Bond'. Deze naamswijziging past bij het verbrede takenpakket: de Bond richt zich meer en meer op de kettinghond waarvan er in 1955 ruim 60.000 in ons land zijn.

Bij het merendeel van de controles door de inspecteurs worden wantoestanden aangetroffen. Hondenleed wordt veroorzaakt door gebrekkige slaapplekken of het geheel ontbreken van een rustplek en door veel

te korte en zware kettingen. Er is op dat moment geen wettelijke bescherming voor de kettinghond.

Ledenaantallen stijgen door bredere verspreiding gedachtengoed

Door de uitbreiding van het werkterrein naar de kettinghond, lijkt de dierenbeschermingsgedachte door te dringen in bredere lagen van de bevolking. Het aantal donateurs en leden van de Bond neemt dan ook beduidend toe. Zo telt de Bond in 1958 maar liefst 4.788 leden en 5.855 donateurs, in totaal 10.643 dierenvrienden.

Dit aantal is een mooie opsteker voor de vereniging die in de crisis van de jaren dertig veel leden heeft verloren die om financiële redenen moesten opzeggen. Ook de Tweede Wereldoorlog heeft zijn sporen nagelaten in het ledenbestand. Een groot verlies voor de Bond is ook het overlijden van bestuurslid de heer B. van de Bergh tijdens de oorlog. Op 3 maart 1945 wordt het Bezuidenhoutkwartier in Den Haag zwaar getroffen door een bombardement, waardoor het kantoor van de Anti Trekhonden Bond grotendeels wordt verwoest en de gehele administratie verloren gaat. Dankzij de heer F.J. Levendig en de dames Touker kan een groot aantal leden en hun adressen worden achterhaald.

Gedurende de jaren waarin de Bond zich het lot van de kettinghond aantrekt, wordt ook in

spanning gewacht op het moment van inwerkingtreding van de Wet op de dierenbescherming. Bij behandeling dringt de Bond er bij de overheid op aan om verder te gaan dan in het toenmalige wetsontwerp is voorgesteld. Gevraagd wordt bij het in werking treden van de nieuwe dierenbeschermingswet direct over te gaan tot algehele afschaffing van de trekhond. De trekhond is dan vrijwel overal al uit het straatbeeld verdwenen, maar de definitieve stap is om een verbod wettelijk vast te leggen. Daarnaast wordt gevraagd binnen twee jaar na het in werking treden van de wet, algehele bewegingsvrijheid voor de kettinghond te bewerkstellen. Deze inspanningen werpen hun vruchten af.

Op het terrein van de kettinghond wordt door de inspecteurs goede vooruitgang geboekt. Zo worden vele kettinghonden door de inspecteurs van de Bond van hun zware en ondraaglijke ketting bevrijd en worden veel verbeteringen aangebracht in de huisvesting. Een groot obstakel voor de Bond om het aantal kettinghonden te doen verminderen is het verschil in de belastingheffing in veel gemeenten tussen een zogeheten 'bedrijfshond' en een 'luke hond'. Omdat voor een bedrijfshond (lees: kettinghond) minder belasting hoeft te worden betaald dan voor een luke hond, wordt de hond gemakshalve maar aan de ketting gelegd. Het advies van de Bond luidt dan ook: afschaffing van verschil in belasting tussen een bedrijfs- en luke hond.

De Anti Trek- en Kettinghonden Bond voert intensieve campagnes om de kettinghonden onder de aandacht te brengen van publiek en regering. Zo heeft de Bond in samenwerking met

Polygoon een film samengesteld over de trek- en kettinghond, die in alle bioscopen van Nederland wordt vertoond.

Hierdoor worden miljoenen mensen bereikt die allen kennis nemen van de slechte omstandigheden waarin vele kettinghonden leven. Het levert honderden sympathiebetuigingen op. Dankzij de actie worden 1.303 nieuwe leden en donateurs verwelkomd.

Definitief verbod op de hond als trekkraft

De datum van 1 januari 1962 is een historische datum in de geschiedenis van de Anti Trek- en Kettinghonden Bond. De vereniging viert haar vijftigjarig jubileum met een mooie overwinning. Er wordt een officieel verbod ingesteld om de hond als trekkraft te gebruiken. Het verbod is opgenomen in artikel 11 van de Wet op de dierenbescherming.

In de Handleiding Praktische Dierenbescherming van de Politie Dieren- en Milieubescherming staat bij de bespreking van de Wet op de dierenbescherming dat de afschaffing van de trekhond te danken is aan de inzet van de betrokkenen bij

de Anti Trek- en Kettinghonden Bond. Niet alleen is men alom van mening dat het werk van de Bond van doorslaggevende betekenis is geweest in wat er ten aanzien van het hondenwelzijn is bereikt. Er wordt vooral ook hulde gebracht voor de tactiek die gevolgd is om het doel te bereiken.

Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Beatrix stuurt een brief aan de Bond waarin ze de Bond feliciteert met haar vijftigjarig bestaan en waarin ze de Bond veel succes wenst met het werk ten behoeve van de kettinghonden.

Jubileumbordje ter ere van het vijftigjarig bestaan

Bescherming voor de kettinghond

Ook voor de kettinghond wordt in 1962 succes behaald. Er komt een wettelijke bescherming in de vorm van het zogeheten Besluit inzake het houden van een waak- of heemhond. In dit besluit worden de eisen genoemd die gelden voor het houden van een waak- of heemhond. Deze eisen hebben betrekking op honden die aan een ketting zijn vastgelegd of in een ren zijn ingesloten. Het bevat minimumeisen en geeft de inspecteurs van de Bond wettelijke aanknopingspunten om op te treden tegen misstanden waarbij honden slecht zijn gehuisvest: aangebonden aan een te korte ketting zonder looplijn, met als hok een open kist, een aan beide zijden open rioolbuis, of een plank tegen de muur.

In deze situaties proberen de inspecteurs van de Bond gewapend met de wet een aanvaardbare behuizing af te dwingen. Pas echt tevreden zijn de inspecteurs als de hond volledig van de ketting wordt gepraat, hetgeen gelukkig vaak lukt. Slechts zelden is het nodig om in een situatie tot een proces-verbaal over te gaan. Tot op de dag van vandaag is overreden en voorlichten dé tactiek van de inspecteurs, waarbij herhalingsbezoeken en overtuiging ingezet worden om een blijvende gedragsverandering bij hondenbezitters te bewerkstelligen. Deze aanpak leidt tot verbetering van de levensomstandigheden van vele honden. In die situaties waarin toch proces-verbaal moet worden opgemaakt, voelt de inspecteur zich in feite verliezer. Immers, wanneer een hondenbezitter inziet dat betere zorg voor het dier de beste keus is voor hem en zijn hond, is veel meer gewonnen dan bij het overgaan tot opmaken van een proces-verbaal.

Nog voor de inwerkingtreding van het besluit is het de inspecteurs van de Bond al gelukt om 10.000 honden volledig 'van de ketting af' te praten. Een bijzondere prestatie en een bijzonder grote verdienste van de inspecteurs, die er voor gezorgd hebben dat de laatste decennia het aantal waakhonden zeer fors is afgenomen. Bijna alle huidige waakhonden - een enkele uitzondering daargelaten - hebben nu een zeer redelijk tot soms prachtig onderkomen. Om dit te bereiken zijn in de loop der jaren honderdduizenden controles en hercontroles gehouden. Het pad van de inspecteurs is daarbij beslist niet altijd over rozen gegaan, want meerdere malen werden zij door een onwillige boer bedreigd en soms zelfs gebeten door de hond waarvoor zij kwamen.

HOOFDSTUK 3 - DE ANTI KETTINGHONDEN BOND

Steeds meer klachten over hondenwelzijn

In de jaren dat de Bond zich inzet voor het verbeteren van het lot van de kettinghond wordt in 1974 op verzoek van de leden de naam van de vereniging veranderd in 'Anti Kettinghonden Bond'. Helaas ziet de Bond het aantal leden en donateurs langzaam achteruit gaan. Redenen voor de ledendalingen zijn met name overlijden, verhuizing zonder adreswijziging en wanbetaling.

Om leden te winnen wordt de folder '20.000 Honden hebben geen leven' op grote schaal gedrukt en verspreid via de bekende hondenbladen. De folderactie leidt tot 2.500 nieuwe leden en donateurs en zorgt bovendien voor een grotere bekendheid van de Bond. Als gevolg van de weer toegenomen naamsbekendheid neemt ook het aantal meldingen bij de inspecteurs aanzienlijk

toe. Daar zitten ook veel klachten bij die geen betrekking hebben op echte kettinghonden, maar over de slechte huisvesting en behandeling van andere honden.

Inspecteurs worden onbezoldigd ambtenaar van het Korps Rijkspolitie

Het bestuur van de Bond neigt daarom de doelstelling van de Bond te gaan verbreden. Uitbreiding van het takenpakket van de Bond betekent echter ook uitbreiding van het takenpakket van de inspecteurs, bestaande uit oud-politieambtenaren die dan ongeveer tien dagen per maand beschikbaar zijn op basis van een onkostenvergoeding.

Goed nieuws is dat in 1976 de Minister van Justitie ermee instemt dat iedere inspecteur op voordracht van de directeur van de Bond wordt aangesteld als 'onbezoldigd ambtenaar van het Korps Rijkspolitie', hetgeen een aanzienlijke steun betekent in het optreden. Overigens houdt het niet in, dat er meer processen-verbaal worden opgemaakt. De Bond houdt vast aan het bereiken van mentaliteitsverandering en deze wordt niet bereikt door macht maar door overtuigingskracht.

HOOFDSTUK 4 - DE BOND TOT BESCHERMING VAN HONDEN

Ook de huishond komt vaak in de knel

Het aantal waakhonden is in de jaren zeventig en tachtig aanzienlijk verminderd, terwijl er meer en meer klachten binnenkomen over 'de gewone hond'. De Bond gaat zich daarom meer toeleggen op het algemene hondenwelzijn. In lijn met haar nieuwe, bredere takenpakket, krijgt in 1978 de Bond de naam 'Bond tot Bescherming van Honden'.

Veel gewone huishonden krijgen in deze tijd niet de beste behandeling. Helaas is bij hun bezitters de kennis over de hond en zijn verzorging onvoldoende. Zo moeten de inspecteurs in de zomer het toezicht op de parkeerterreinen bij stranden en andere recreatiecentra drastisch intensiveren. Het grote aantal honden, dat hier in gesloten auto's en soms in de brandende zon wordt achtergelaten is schrikbarend. In de huidige tijd is kennis over het gevaar van warm weer voor honden overigens verbeterd, maar nog steeds is jaarlijks een campagne nodig om het aantal honden dat in een auto sterft laag te houden.

Illegale hondenhandel neemt vlucht

De illegale hondenhandel begint in de jaren zeventig en tachtig forse vormen aan te nemen. De gevolgen voor het hondenwelzijn zijn enorm. Pas gekochte pups worden korte tijd na aanschaf (ernstig) ziek.

Er is een onrustbarende toename van het aantal klachten dat hierover bij de Bond binnenkomt.

De Bond neemt in 1979 zitting in de 'Werkgroep tot bestrijding van de ongewenste hondenhandel'. Een belangrijke stap voorwaarts in de strijd tegen de ongewenste hondenhandel is het zogeheten Honden- en kattenbesluit. Hierin staan wettelijke eisen voor iedereen die bedrijfsmatig werkt (fokkers, asielen en pensions) met honden en katten. De werkgroep is dan ook blij wanneer op 1 januari 1982 het Honden- en kattenbesluit in werking treedt. Daarin wordt voorgeschreven dat iedereen die bedrijfsmatig werkt met honden over een vergunning dient te beschikken. Deze vergunning kan uitsluitend worden verleend door de colleges van Burgemeester en Wethouders (B&W) van gemeentes.

Met de komst van het Honden- en kattenbesluit breidt het takenpakket van de inspecteurs zich opnieuw uit. Er komt een samenwerkingsverband tot stand tussen de inspectiediensten van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren, de Sophia-Vereeniging tot Bescherming van Dieren en de Bond. Het samenwerkingverband behelst in hoofdzaak de controle op de naleving van de bepalingen uit het Honden- en kattenbesluit en richt zich met name op de controle van vergunninghouders.

Een vergunning wordt in principe pas verleend na onderzoek 'van geen bezwaar' door ambtenaren van het Ministerie van Landbouw. Bij de onderzoeken worden vaak de inspecteurs van de Bond betrokken. Zodoende spelen de inspecteurs een belangrijke rol bij de handhaving van het Honden- en kattenbesluit.

Gezamenlijke Landelijke Inspectiedienst

In 1985 wordt tussen de Bond en de Sophia-Vereeniging tot Bescherming van Dieren de samenwerking op het gebied van de inspecties geïntensiveerd. Spoedig hierna wordt deze samenwerking ook geconcretiseerd in de Gezamenlijke Landelijke Inspectie Dienst (GLID). De dertien regionale inspecteurs (en een directeur) van de Bond en de vier inspecteurs van de Sophia-Vereeniging worden samengevoegd en gaan voortaan onder leiding van de directeur van de Bond hun activiteiten voortzetten.

Door de samenwerking met de Sophia-Vereeniging, die zich 'dierbreed' inzet, kan de GLID zich richten op meer dan alleen de hond. De inspecteurs houden zich specifiek bezig met 'gezelschapsdieren'. Van oudsher behoren honden in Nederland tot de belangrijkste gezelschapsdieren en daarom vermindert de aandacht daar geenszins voor.

Jaarlijks behandelen de inspecteurs van de GLID een groot aantal klachten die vanuit de samenleving of direct door leden wordt gemeld. De helft daarvan blijkt na onderzoek gegrond. Van de andere helft moet in een te groot aantal gevallen worden geconstateerd dat een slechte verhouding tussen mensen onderling tot klachten over dieren leidt.

Verbreiding activiteiten noodzakelijk in de jaren tachtig en negentig

Uit de klachten die bij de inspecteurs binnenkomen blijkt dat voorlichting over verantwoord hondenbezit nog steeds bijzonder belangrijk is. Sterker nog, nu een breed publiek een hond als gezelschapsdier in huis neemt, lijkt het belang van brede voorlichting nog belangrijker te worden dan voorheen. De activiteiten die de Bond in de jaren tachtig en negentig onderneemt, zijn hiervan een reflectie.

Een einde aan het leed dat couperen heet

De werkgroep, Anti-Couperen, waarin de Bond zitting heeft, is opgericht in reactie op de problemen met de handhaving van het coupeerverbod. Bij de inwerkingtreding van de Wet op de dierenbescherming wordt ook het artikel over dierenmishandeling gewijzigd. In het artikel wordt het verkleinen van de oorschelpen van de hond (couperen van

hondenoren) strafbaar gesteld. Helaas blijkt tegen overtreding van het verbod in de praktijk noch door de politie noch door de inspecteurs doeltreffend te kunnen worden opgetreden. Dit vraagt namelijk 'ontdekking op heterdaad' wat in de praktijk nauwelijks of in het geheel niet mogelijk is. Bij ontdekking achteraf van een nest pups met zelfs de oortjes nog in het verband, kan op dat moment niet worden opgetreden tenzij er getuigen zijn van het couperen zelf.

Navraag van de betrokken opsporingsambtenaren bij de eigenaren van een dergelijk nest levert steevast hetzelfde antwoord op, namelijk dat het couperen in Duitsland of België heeft plaatsgevonden, 'omdat het hier niet mag en daar wel'. Zo kon het gebeuren dat er in deze periode jaarlijks toch nog ongeveer 15.000 hondjes van een belangrijk deel van de oorschelpen worden beroofd. De werkgroep bewerkstelligt een mentaliteitsverandering en ijvert voor een absoluut en controleerbaar wettelijk verbod op het couperen van hondenoren.

Hulp om de kwaliteit van zorg in asielen te verbeteren

Eind jaren tachtig begint de Bond ook met financiële steun aan asielen om de kwaliteit van de zorg die zij bieden te verbeteren. In de beginperiode bestaat deze steun uit een vast bedrag dat aan een elftal asielen in het hele land geschonken wordt. Hiervan is de helft een donatie, terwijl de andere helft dient om de kosten te dekken, voor het onderhoud van door de inspecteurs afgeleverde honden, doorgaans afstandsdieren.

Het aantal asielen waaraan steun wordt verleend is in 1990 gestegen tot vijftien verspreid over het hele land. De Bond verleent steun aan asielen in de vorm van materiaal dat rechtstreeks ten goede van de honden komt. Door de jaren heen groeit de steun uit tot de financiële steun die vandaag de dag door de vereniging wordt geboden in samenwerking met de Manders-Brada stichting. Asielen en opvangcentra kunnen aanspraak maken op steun door een aanvraag in te dienen voor noodhulp of hulp bij het realiseren van bijvoorbeeld nieuwbouw.

Hulp aan de oudere hond die tussen wal en schip dreigt te vallen

De hulp aan de oudere hond is vandaag de dag een speerpunt voor de vereniging. Deze betrokkenheid bij de oudere hond start in 1985 met een bijdrage van 40.000 gulden aan het asiel 'Nationale Dierenzorg' in Wassenaar voor hun project 'bejaardenhuis voor honden'. Met behulp van de financiële steun kan aan het bestaande asiel een speciaal bejaardenhuis voor honden worden gebouwd. Hierdoor kunnen oudere honden waarvan hun baasje naar een verzorgings- of verpleeghuis moet verhuizen, genieten van hun oude dag.

Landelijke Commissie Ouderen en hun Huisdieren

Het ligt in lijn met de stijl van de vereniging dat zij niet alleen een ontstane problematiek aanpakt, maar ook zoekt naar structurele oplossingen. Vaak is daarvoor een mentaliteitsverandering noodzakelijk. Waar gesignaleerd wordt dat de oudere hond tussen wal en schip dreigt te vallen, wordt dus niet enkel deze hond opgevangen. Ook wordt bekeken op welke wijze verzorgings- of verpleeghuizen overtuigd kunnen worden van het belang voor de oudere mens om de hond mee te mogen nemen.

De Bond neemt daarom bij de oprichting dan ook zitting in de Commissie Ouderen en hun Huisdieren (LCOH), later de Landelijke Stichting Ouderen en Huisdieren (LSOH) geheten. De LCOH gaat ervan uit dat huisdierbezit door ouderen, ook als zij zijn aangewezen op een zorgvoorziening, als een heel normale zaak dient te worden beschouwd. Ouderen die een huisdier bezitten, hebben veelal een zeer hechte band met hun dier.

De LCOH maakt zich er daarom sterk voor dat ouderen in staat moeten worden gesteld hun huisdier mee te nemen als zij naar een bejaarden- of verzorgingshuis gaan. De Bond heeft de LSOH jarenlang ondersteund. De LSOH stopt in 2007 met haar werkzaamheden, wanneer ze constateert dat woonvoorzieningen voor ouderen en thuiszorginstanties veel van hun gedachtegoed hebben geïntegreerd in hun beleid.

Eigen opvang voor oudere honden blijkt noodzakelijk

Ondanks het meer 'gewoon' worden van het meenemen van een oudere hond wanneer ouderen gedwongen moeten verhuizen, blijkt opvang van de oudere hond noodzakelijk.

In asielen worden ze vaak niet als adoptiekandidaat gezien vanwege hun leeftijd en te vaak wordt een hond enkel vanwege zijn leeftijd geëuthanaseerd. De Bond vindt dit incorrect en begint daarom vanaf 1999 zelf opvang voor oudere honden te realiseren. Een activiteit die vandaag de dag nog steeds wordt gerealiseerd.

Start hondenwelzijnsvergotend onderzoek met Parvo-onderzoek

Onderzoek wordt in de jaren tachtig steeds belangrijker. Daarom doet de Bond een belangrijke eerste bijdrage aan hondenwelzijnsvergotend onderzoek middels de bijdrage van 300.000 gulden aan de bestrijding van de parvovirusinfectie.

Dit virus veroorzaakt bij honden heftig braken en diarree, waaraan vooral pups dood kunnen gaan. Voor een goede bestrijding van een ziekte is het nodig deze aan te tonen. Hiervoor is tijdens het onderzoek een test ontwikkeld die veel nauwkeuriger is dan de bestaande testen. Deze test kan door de dierenarts in zijn spreekkamer worden uitgevoerd, zodat men niet een dag hoeft te wachten op de uitslag. Dit laatste is van belang, omdat een hond met de parvo-ziekte binnen één dag hard achteruit kan gaan. Voorts is deze test van belang voor de bepaling van het juiste moment van enting tegen de parvo-ziekte bij pups. Als men te vroeg ent dan wordt de entstof onwerkzaam gemaakt door de antistoffen die de jonge hond meekrijgt van zijn moeder. En als men te laat ent dan kan voordien een infectie optreden, omdat inmiddels de moederlijke antistoffen zijn afgebroken. Met deze test kan men het vereiste gehalte aan antistoffen bepalen zodat de pup niet ziek wordt en na de enting toch een optimale bescherming kan krijgen. Al met al een grondig stuk werk dat een bijdrage heeft geleverd aan de bestrijding van deze toch nog regelmatig dramatisch verlopende ziekte.

De Bond laat in 2000 onderzoek doen naar het gebruik van stroombanden (Teletact) bij het trainen van honden. Het onderzoek toont aan dat de stroomband alles behalve 'humaan' is. Honden lijden pijn tijdens het ontvangen van de schokken. Waargenomen gedragsreacties als (hoog) janken, piepen, het verlagen van de houding, ineenduiken, deinzen en bijtpogingen wijzen volgens de wetenschappelijke literatuur op pijn. Daarnaast duidt de verlaagde houding van de hond op angst.

Met schokken getrainde honden blijken op het trainingsveld zwaarder onder druk te staan dan honden die niet met schokken zijn getraind. Ook buiten de trainingssituatie lijken ze meer stress te tonen.

De onderzoeksresultaten worden aan de toenmalige Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV) en naar de Vaste commissie voor LNV van de Tweede Kamer gestuurd. In de brief wordt aangedrongen op een verbod van de stroomband. Pas in de huidige tijd (vermoedelijk 2013) lijkt dit aandringen vruchten af te gaan werpen en wordt een verbod op het gebruik van stroom in training van kracht bij het inwerkingtreden van de nieuwe Wet dieren.

Ander onderzoek dat financieel wordt ondersteund, is het (vervolg)onderzoek naar erfelijke afwijkingen en ziekten bij Boxers. In 2004 wordt dit onderzoek afgerond. De onderzoeksresultaten zijn niet alleen van belang voor het

bestrijden van erfelijke aandoeningen bij Boxers, maar ook bij andere (ras)honden. Uit het onderzoek blijkt dat, ofschoon de frequenties van erfelijke ziekten in hondenrassen veelal verschillen, de genetische achtergrond van deze ziekten met elkaar overeenkomen. De op basis van de verkregen onderzoeksresultaten ontwikkelde fokadviesmethode, is dus voor alle hondenrassen bruikbaar.

Toepassing van die methode geeft een grotere kans op sociale en gezonde honden.

In dezelfde periode wordt het onderzoek door de Faculteit Diergeneeskunde aan de Rijksuniversiteit Utrecht naar het meten van stress bij honden afgerond. Ook aan dit onderzoek draagt de Bond financieel bij. Doel is te kunnen bepalen op welke wijze welzijnsaantastingen van honden in de praktijk zijn vast te stellen. Het onderzoek toont aan dat het optreden van stress vast is te stellen door verhoging van bepaalde stoffen (bijvoorbeeld cortisol, adrenaline) in urine, bloed en speeksel en dat onder andere huisvesting grote invloed heeft op het welzijn van honden.

Voorlichting aan kinderen

In 1987 laat de Bond, ter viering van het 75-jarig bestaan, een boekwerkje vervaardigen onder de titel 'Hoofdzaak Hond'. Het boekje wordt gratis gedistribueerd in een oplage van 70.000 exemplaren aan alle daarvoor in aanmerking komende scholen met leerlingen van tien tot veertien jaar oud. Het boekje wordt in het lesprogramma opgenomen, waardoor niet alleen de liefde voor de hond wordt bijgebracht, maar ook kennis wordt overgedragen over goede zorg voor dit (huis)dier. Een video en later een DVD over de juiste omgang tussen kind en hond dragen eveneens bij aan een goede verstandhouding en veiligheid.

Congressen en studiedagen verspreiden kennis

Steeds meer is de Bond ook initiator van of betrokken bij congressen en studiedagen. Zo wordt in 1997 de studiedag 'Gaaf het goed met de hond?' georganiseerd. Op deze dag worden door diverse deskundigen onderwerpen belicht die met het welzijn van de hond te maken hebben, zoals handel en fokkerij, erfelijke aandoeningen, modieuze tendensen, (rechts)positie van de honden en gemeentelijk beleid. De studiedag is vooral bedoeld voor iedereen die beroepshalve met honden te maken heeft en wordt bijgewoond door wetenschappers, dierenartsen, kynologen, trainers, fokkers, asielbeheerders en dierenbeschermers.

In maart 1999 organiseert de Bond de studiedag 'Verantwoord houden van honden, Wat is dat eigenlijk?' Sprekers en deskundigen buigen zich over deze vraag en geven hun visie op verantwoorde fokkerij, verantwoorde aanschaf, verantwoord trainen en de rol van de dierenarts.

Asielproject vergroot adoptiekansen herplaatsingshonden

Om mensen te stimuleren een herplaatsingshond te kiezen boven een pup, wordt in deze periode het zogenaamde Asielproject gestart. In de computer van het 'Bonds bureau' zijn zoveel mogelijk honden geregistreerd met relevante informatie, opdat direct op een aanvraag kan worden medegedeeld, in welk asiel een optioneel geschikte match aanwezig is.

Aan dit project wordt de nodige aandacht besteed in de media, waaronder de televisie. Vandaag de dag is de 'online database' over beschikbare asielhonden via een aparte stichting op te roepen. Voor goede aanschafinformatie kan een potentiële hondenbezitter echter nog steeds terecht bij de Bond op de website of via de informatiemailbox of - telefoon.

Overleg als middel om doelen te bereiken

De Bond heeft overleg altijd als middel gezien om doelen te bereiken. De Bond doet dan ook haar invloed gelden doordat de leden van het bestuur, directeur, medewerkers en inspecteurs vele functies vervullen in commissies, werkgroepen, samenwerkingsverbanden en besturen van andere instellingen, die de bescherming van de gezondheid en het welzijn van dieren - in het bijzonder de honden - nastreven. Zo heeft de Bond statutair een bestuursplaats in de Stichting Registratie Gezelschapsdieren in Nederland (SRGN).

De SRGN houdt zich in deze periode bezig met het identificeren van honden door middel van de - inmiddels verouderde - methode van tatoeage en verstrekt de dierenpaspoorten. Dat de Bond zich sterk maakt voor het identificeren en registreren van honden spreekt uiteraard voor zichzelf. Herkenbaarheid van het dier is van het grootste belang indien het mocht zoekraken.

In 2006 is niet langer sprake van tatoeages als identificatiemiddel, maar worden dieren 'gechipt'. De Bond voert in dit jaar een actie om malafide hondenhandel tegen te gaan middels het kenbaar maken van het belang van verplicht chippen aan de politiek.

In de huidige tijd toont de vereniging zich nog steeds een voorstander van (verplichte) identificatie en registratie van dieren. Een verplichte identificatie en registratie is ook van belang om misstanden als illegale hondenhandel en dierenmishandeling succesvol aan te pakken. Gelukkig lijkt deze verplichting in 2012 voor honden werkelijkheid te gaan worden.

Wetgevingsinspanningen leiden tot de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren

Ook op het politieke vlak zoekt de Bond overleg op. Wetgeving, ook dierwetgeving is immers altijd in ontwikkeling. Bij die ontwikkeling is het cruciaal dat geluiden uit het veld en de praktijk vertaald worden en als basis dienen voor nieuwe wetgeving.

In 1992 treedt na ruim vijftien jaar inspanning van kamerleden, publiek en dierenbelangenorganisaties de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (Gwwd) in werking. De Gwwd is een zogeheten kader- of raamwet. Dit houdt in dat de Gwwd algemene regels stelt, die nader uitgewerkt dienen te worden in algemene maatregelen van bestuur (AMvB's) of ministeriële regelingen. Hiermee wordt een praktische invulling gegeven aan de artikelen van de Gwwd.

Een voorbeeld van een dergelijke AMvB is het eerder genoemde Honden- en kattenbesluit. Dit besluit bestaat sinds 1982, maar in 2002 wordt het zogeheten 'nieuwe' Honden- en kattenbesluit van kracht. Mede door inspraak van de Bond worden in het nieuwe Honden- en kattenbesluit strengere eisen gesteld aan de huisvesting van de honden en wordt een verplichte groepshuisvesting ingesteld. Onder het nieuwe Honden- en kattenbesluit is ook het aantal verplichte inentingen uitgebreid en moeten honden minimaal twee uur per dag buiten zijn. Hoewel er meer eisen worden gesteld die een verbetering inhouden, lijkt in de huidige tijd een zwaarder eisenpakket noodzakelijk. Honden leven in een samenleving die in toenemende mate druk legt op hun karakter en sociale vaardigheden en lijken te lijden onder erfelijke problematiek die bijzonder ernstig is. Wetgevingsinspanningen blijven dus belangrijk voor de vereniging.

In de Gwwd staan overigens ook de artikelen die het mishandelen en het verwaarlozen van dieren strafbaar stellen. Het gebruik van de hond als trekkracht wordt nadrukkelijk genoemd als een handeling die moet worden beschouwd als dierenmishandeling. De enige uitzondering hierop vormt de Vrijstellingsregeling sledehondensport op grond waarvan met een beperkt aantal sledehondenrassen de sledehondensport mag worden bedreven. Gezien het verleden heeft de Bond aangegeven zich alleen in deze uitzonderingsregel te kunnen vinden als er gebruik wordt gemaakt van een aantal met name genoemde rassen en er goede regelgeving komt voor zaken als wedstrijdreglementen, trainingen en materieel.

De meeste honden zijn immers niet gebouwd om als trekkracht te kunnen dienen. Bovendien is met de huidige rasproblematiek pijnlijk duidelijk dat veel rassen lijden aan erfelijke afwijkingen die verergerd zouden kunnen worden door het trekken van een last.

GLID wordt IDG

In 1996 wijzigen de besturen van de Sophia-Vereeniging tot Bescherming van Dieren en de Bond tot Bescherming van Honden de naam van de inspectiedienst in 'Inspectiedienst Gezelschapsdieren' (IDG).

Door deze naamgeving wordt duidelijk aangegeven dat er op het terrein van dierenwelzijn drie verschillende inspectiediensten zijn: de Algemene Inspectiedienst (AID) van het Ministerie van Landbouw, de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren en de Inspectiedienst Gezelschapsdieren (IDG) van de Sophia-Vereeniging en de Hondenbescherming.

De IDG zal dan nog één jaar onder bezielende leiding van de heer L. Scheers staan. De heer Scheers betekent vele jaren veel voor de Bond. Hij is niet alleen directeur van de IDG, maar ook van de Bond. Het directeurschap van de Bond geeft hij in 1996 over aan mevrouw P. van Zoest. Het toenemende activiteitenpakket en de toenemende professionalisering van de Bond rechtvaardigen een directeurschap dat in twee onderdelen uiteenvalt onder het bestuur: een directeurschap voor de inspectiedienst en een directeurschap voor de overige activiteiten van de Bond.

Meer activiteiten, maar een afnemend ledental

In deze periode wordt er dus een diversiteit aan belangrijke activiteiten ontwikkeld bij de Bond. Helaas is het ook een tijd waarin veel verenigingen hun ledental zien dalen en de ontzuiling van de samenleving in rap tempo plaatsvindt. De Bond ziet het aantal leden dalen tot ruim 6.000.

Door de jaren heen hebben diverse 'standwerkers' hard gewerkt om leden voor de vereniging te winnen. Op de foto de heer en mevrouw Kruijff die jarenlang de voorlichtingsstand met veel enthousiasme bemannen.

Juridische procedure tegen toelating gecoupeerde honden

Naast het beïnvloeden van wet- en regelgeving, ziet de vereniging zich af en toe genooddaakt om de gang naar de rechter te maken. In de zomer van 2002 wordt in Amsterdam een internationale hondententoonstelling georganiseerd. Omdat in ons land sinds 1996 een wettelijk verbod op het couperen van oren geldt, en sinds 1 september 2001 op het couperen van staarten, mogen buitenlandse honden met gecoupeerde oren en/of staart niet meedoen aan tentoonstellingen. De organisator van deze internationale tentoonstelling is echter bang dat het aantal inschrijvingen voor de show gaat tegenvallen als de regelgeving wordt gevolgd.

Daarom vraagt ze ontheffing van het coupeerverbod aan bij de Minister van Landbouw. Tot grote verbazing van de Bond honoreert de minister het verzoek. Omdat de Bond geen gegronde redenen ziet om gecoupeerde honden toe te laten, dient ze een pittig bezwaarschrift in bij het ministerie. Wanneer de Commissie voor de bezwaarschriften in haar advies aan de minister aangeeft dat met de ontheffing de gezondheid of het welzijn van de honden niet wordt aangetast, wordt het bezwaarschrift door de minister ongegrond verklaard.

De Bond stelt tegen de beslissing beroep in bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven in de hoop daar wel een gewillig oor te vinden voor de argumenten. Het beroep wordt gegrond verklaard, zij het op andere gronden dan de Bond aanvoert.

De trekhond weer in het straatbeeld na bijna een eeuw?

Ook in 2002 is een gang naar de rechter noodzakelijk. Een groep eigenaren van Berner Sennenhonden wil demonstraties geven met hun honden voor de wagen. Zij vragen daarvoor een ontheffing op het verbod aan. Wanneer deze niet wordt verleend, nemen ze vervolgstappen. Wanneer deze tot een ontheffing lijken te leiden, grijpt de Bond in. De overweging van de overheid is om onder voorwaarde van jaarlijks röntgenologisch onderzoek ontheffing te verlenen. Tijdens het onderzoek wordt de hond onderzocht op gewrichtsafwijkingen.

De Bond tekent bezwaar aan. Het feit dat röntgenonderzoek nodig is om te checken of er sprake is van gewrichtsafwijkingen, zegt al genoeg. Zeker in de huidige tijd waarin honden geplaagd worden door erfelijke aandoeningen, is het zeer risicovol en ongezond om een hond, die niet geschikt is voor het trekken van zware lasten, voor een kar te spannen.

Namens de Bond verklaren een veterinaire orthopeed en een geneticus als deskundigen dat de Berner Sennenhond niet voor de kar moet worden gezet. Helaas is de rechter van mening dat een Sennenhond, die jaarlijks wordt onderzocht, best een kar kan trekken. Een schrale troost voor de Bond en de honden is dat de voorwaarde voor het jaarlijks röntgen van de honden in stand blijft. De groep eigenaren heeft van

tevorens aangegeven van hun activiteiten af te zien als ze ieder jaar de honden moeten laten onderzoeken. Daardoor komen er geen Sennenhonden voor de kar.

Diverse belangen in de hondenbelastingdiscussie

De Bond komt niet alleen op voor de hond, maar ook voor diens bezitter, wanneer dit nodig is. In 2005 blijkt dit nodig bij het oplaaien van de discussie over hondenbelasting. In dit jaar wordt het rapport van de Commissie Eenhoorn opgeleverd. De Commissie is door de regering gevraagd een inventarisatie te maken van de lokale heffingen, waaronder de hondenbelasting. De commissie adviseert de regering naar aanleiding van haar onderzoek om de belasting af te schaffen. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) reageert echter direct verhit en geeft aan tegen de afschaffing van de hondenbelasting te zijn. Hondenbelasting is immers een mooie extra inkomstenbron voor gemeenten. Niet elke gemeente zet de inkomsten uit de hondenbelasting in voor 'honddoeleinden', omdat het geen doelbelasting is. Verlies van een dergelijk vrij in te zetten potje, is de VNG blijkbaar een doorn in het oog.

In hetzelfde jaar loopt er ook een procedure tussen de Gemeentebelastingen Rotterdam en dierenarts den Otter uit Rhoon. De Gemeentebelastingen Rotterdam vragen per brief aan de Rotterdamse dierenartsen medewerking bij het verstrekken van informatie voor het heffen en innen van hondenbelasting. Dierenarts den Otter weigert om de verzochte naam- en adresgegevens over te dragen. Wegens het belang van de zaak voor de hele beroepsgroep steunt de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMvD) de juridische procedure.

Na de weigering vordert de gemeente in kort geding bij de Rechtbank Rotterdam dat Den Otter wordt veroordeeld tot het overleggen van de gegevens. De voorzieningenrechter doet dit en bij wijze van proefproces wordt de zaak in hoger beroep voorgelegd aan het Hof. Volgens het Hof is de regeling op grond waarvan de adresgegevens door de gemeente werden verlangd, ook van toepassing op dierenartsen.

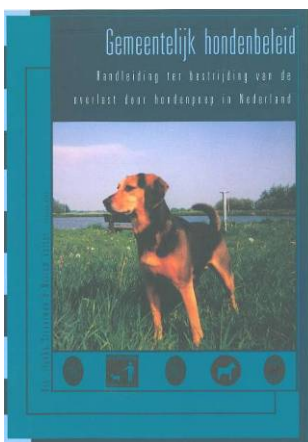
De verplichting geldt volgens de regeling echter alleen voor dierenartsen die zich 'in hoofdzaak' bezighouden met de geneeskundige behandeling van honden. Dit betreft een fiscale regeling en in de fiscale wetgeving betekent 'in hoofdzaak' volgens het Hof minimaal zeventig procent. Uit de patiëntenadministratie van Den Otter blijkt dat van het totaal aantal behandelde dieren minder dan de helft hond is. Het Hof ziet geen reden om aan het begrip 'in hoofdzaak' in deze regeling een andere betekenis te geven dan de gebruikelijke. Den Otter hoeft daarom geen gegevens te overleggen aan de Gemeentebelastingen Rotterdam. De Bond, die de zaak ondersteunt met een verklaring waarin staat dat het een reëel risico is dat hondenbezitters die geen hondenbelasting willen betalen, hun honden mogelijk niet of te laat laten behandelen, is uiteraard verheugd met de uitspraak.

Omdat in de discussie over de hondenbelasting onvoldoende de mening van de hondenbezitter naar voren komt, zet de Bond in 2005 onder haar leden een enquête uit over het onderwerp. Uit de resultaten daarvan blijkt een somber beeld van de leden over het in hun gemeente gevoerde hondenbeleid. Zo kenmerkt naar de mening van de leden het

gemeentelijke beleid zich met name door hoge belastingen, onbereikbare speelveldjes en geen of te weinig uitlaatplekken. Ten aanzien van de hondenbelasting kan geconcludeerd worden dat deze door veel leden als discriminatoir wordt aangemerkt, omdat er op katten en andere huisdieren geen belasting wordt geheven.

Verder zijn velen het erover eens dat de hondenbelasting een doelbelasting moet zijn, waarvan de opbrengst exclusief bestemd moet zijn voor gemeentelijk hondenbeleid. Met betrekking tot de poepoverlast vinden veel leden dat het in de eerste plaats de hondenbezitter is, die zijn verantwoordelijkheid moet nemen en de poep moet opruimen. Echter met daarbij de belangrijke kanttekening dat gemeenten zorg moeten dragen voor voldoende en goede opruimfaciliteiten. Deze mening van hondenbezitters wordt door de Bond ook verwoordt in het boekje 'Gemeentelijk hondenbeleid'.

Positief hondenbeleid voor en door gemeenten

Dit boekje komt tot stand met redactionele en financiële steun van de Bond. Het boekje helpt gemeenteambtenaren bij het opzetten van een positief hondenbeleid. Het boekje is zo succesvol dat een herdruk volgt. Naast het boekje ontwikkelt de vereniging haar eigen folder over het gemeentelijke hondenbeleid.

Deze folder is tot vandaag de dag zeer nuttig voor elke gemeente. Overlast is met een beetje inspanning door de eigenaar niet nodig. Ervaringen in verschillende gemeenten tonen aan dat een positieve benadering meer zoden aan de dijk zet dan een repressieve.

HOOFDSTUK 5 - HONDENBESCHERMING

Professionalisering in een nieuw millennium

Terwijl de activiteiten zich verbreden en verdiepen, wordt ook de organisatie die de Bond is, steeds professioneler. Dit uit zich onder andere in het aantrekken van een beleidsmedewerker 'zorg' en een beleidsmedewerker 'politieke en juridische zaken' in 2001. Met de aantrekking van deze twee krachten wordt het beleidsmatige werk meer geprofessionaliseerd. In 2003 en 2007 blijkt het aantrekken van een (parttime) financieel en kantoormedewerker noodzakelijk om de werkzaamheden op het financiële en administratieve vlak verder te kunnen professionaliseren.

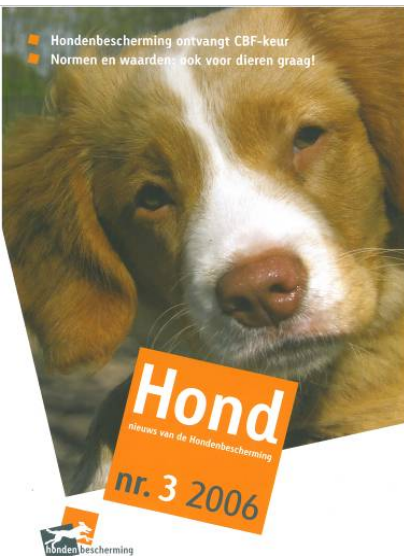
De naam van de vereniging wordt opnieuw gewijzigd, om de tijdgeest en de aanpassingen in het werk van de vereniging te kunnen volgen. Al gedurende een langere periode wordt de naam Hondenbescherming officieus gebruikt.

Eind 2006 wordt het nieuwe logo met de vlakken en de 'rennende hond' geïntroduceerd. In augustus 2007 wordt de naam Bond tot Bescherming van Honden statutair gewijzigd in 'Hondenbescherming'.

Bij een professionele organisatie hoort in moderne tijden uiteraard ook een eigen website. Deze is er vanaf 1997. De website biedt informatie over de vereniging en haar inspecteurs met het telefoonnummer waarop zij zijn te bereiken bij klachten en meldingen omtrent

gezelschapsdieren. Uiteraard is er een pagina met actueel nieuws. Door de jaren heen ontwikkelt de website zich met de vereniging mee en wordt deze een waardevol platform voor betrouwbare informatie over (het hebben en verzorgen van) honden. In 2010 wordt de website geheel in stijl met de tijdgeest aangevuld met een digitale 'Hond&Kennistest' die mensen uitnodigt hun hondenkennis te testen en te vergroten.

Ook het blad van de vereniging gaat met zijn tijd mee. De nieuwsbrief wordt in het nieuwe millennium in een nieuw jasje gestoken en krijgt de meer passende titel 'nieuwsmagazine'. Ongeacht het uiterlijk, is het blad door de jaren heen een bron van betrouwbare informatie over de hond en de omgang met de hond.

Vanaf 2007 is er ook de jaarlijkse uitreiking van de 'Kwispelprijs', een prijs voor het initiatief dat hondenwelzijn en verantwoord hondenbezit promoot. De Hondenbeschermingskalender is dan al een aantal jaren een begrip. De kalender geeft op attractieve wijze voorlichtingsboodschappen en promoot bijvoorbeeld de oudere honden. In 2010 wordt voor het eerst een verjaardagskalender uitgegeven in plaats van een jaarkalender.

In 2006 wordt na een certificeringstraject de professionaliseringsslag bekroond met de toekenning van het CBF-keurmerk voor goede doelen. Een toekenning die in 2011 wordt verlengd. Het CBF ziet erop toe dat de werving van fondsen en de manier waarop hier voorlichting over wordt gegeven op verantwoorde wijze plaatsvindt. Het CBF toetst op punten als bestuur, beleid, fondsenwerving, bestedingen en verslaglegging. Op 1 januari 2008 wordt de vereniging aangemerkt als ANBI, Algemeen Nut Beogende Instelling.

Bestaande activiteiten worden voortgezet

De oudere hond heeft ook in het nieuwe millenium nog steeds ondersteuning nodig. Wanneer de seniorenhondenopvang tien jaar bestaat, wordt ze gecentraliseerd in Den Bosch.

Op deze nieuwe locatie, in het Dierentehuis 's-Hertogenbosch, wordt voortgebouwd op een dan al geruime tijd bestaande samenwerking. Dit dierentehuis is namelijk in

het jaar van het 90-jarig bestaan van de Hondenbescherming dankzij een zeer forse bijdrage van de vereniging als modelasiel geopend.

Ook de IDG blijft haar werk voortzetten. Ze blijft in het handhavingsveld van de dierwetgeving een noodzakelijk onderdeel, vanwege haar kracht op het gebied van overleg en overtuiging. Er wordt dan ook vaak samengewerkt met maatschappelijke diensten op het gebied van de geestelijke gezondheidszorg.

In 2007 neemt de heer H. van Strien na ruim negen jaar afscheid als directeur van de IDG. Vanwege zijn grote verdienste voor de IDG en daarmee aan het welzijn van honden en andere gezelschapsdieren, wordt hij benoemd tot erelid. Zijn opvolger is de heer R. Vols, die met 40 jaar ervaring als politiemans en vier jaar ervaring als inspecteur van Zuid-Holland met recht een man uit het veld kan worden genoemd.

Helaas wordt de Hondenbescherming eind 2007 geconfronteerd met het besluit van de Sophia Vereeniging tot Bescherming van Dieren om met ingang van 1 december 2007 haar financiële bijdrage aan de IDG te beëindigen. Omdat de IDG nog steeds hard nodig is, continueren de Hondenbescherming en de Manders-Brada stichting deze dienst gezamenlijk.

De Manders-Brada stichting is door het effectief worden van het testament van mevrouw dr.ir. J.K.M. Manders opgericht en heeft als doel hulp te verlenen aan zieke, zwervende en onverzorgde dieren en het dierenwelzijn te verbeteren. De Hondenbescherming is erg blij met de samenwerking tussen haar vereniging en de Manders-Brada stichting. Door de jaren heen hebben de organisaties aan diverse projecten gezamenlijk een bijdrage kunnen leveren.

De hulp aan asielen en particulieren in financiële nood blijft eveneens noodzakelijk. Met name voor die laatste groep blijkt het van belang dat er in diergeneeskundige noodsituaties en voor tijdelijke opvang van hun hond de mogelijkheid bestaat een beroep te doen op een financieel vangnet.

Verantwoord hondenbezit wordt grotere pijler

Met het verstrijken van de jaren wordt voor de vereniging, naast het vergroten van hondenwelzijn, de andere pijler steeds

belangrijker: het promoten van verantwoord hondenbezit. Hondenbezit dat een meerwaarde is voor de hond, diens eigenaar en de maatschappij.

Doordat de maatschappij verandert en daarmee het beeld van hondenbezit, komt de hond meer en meer in contact met een diversiteit aan mensen om hem heen. Bevolkingsgroei, meer en andere vrijetijdsbesteding, de visie op huisdierbezit, het lijkt allemaal bij te dragen aan een ander 'maatschappelijk contact' met de hond, de hond die meer dan welk ander (huis)dier in de maatschappij staat en er mee in contact is.

Met deze veranderende rol van de hond in de maatschappij, groeit het kennis- en vaardigheidsniveau van de hondenbezitter niet evenredig mee. Dit veroorzaakt knelpunten. Knelpunten waaraan de Hondenbescherming middels onderzoek en voorlichting iets probeert te doen.

Voorlichting cruciaal voor het bereiken van de doelen van beide pijlers

Voorlichting is cruciaal voor het oplossen van de knelpunten rondom hondenbezit en voor het bereiken van de doelen in zowel de pijler 'hondenwelzijn' als 'verantwoord hondenbezit'.

De Hondenbescherming gebruikt diverse middelen bij haar voorlichting. De folderlijn, informatietelefoon en -mailbox zijn al jaren bewezen methodes om kennis te verspreiden. Eenmalige uitgaven als de ansichtkaarten over 'honden-etiquette' en de in 2011 uitgegeven 'pupchecklist' belichten hete hangijzers.

In een nieuwe eeuw zijn er echter ook nieuwe middelen nodig. De eerder genoemde Hond&Kennistest is een voorbeeld van een nieuw voorlichtingsmiddel dat is aangepast aan de huidige tijd.

Uiteraard zoekt de Hondenbescherming nog steeds de media op om een zo breed mogelijke doelgroep te bereiken. De jaarlijkse vuurwerkcampagne is nog steeds nodig en is dankzij de pers ieder jaar weer succesvol.

Waar mogelijk wordt samenwerking met andere partijen gezocht om voorlichting efficiënt en krachtig te kunnen neerzetten. Zo draagt de Hondenbescherming tot 2010 bij aan 'De week van het Huisdier'. Een initiatief dat in 2002 door de Dibevo, de Dierenbescherming, Dier&Zorg Huisdierverzekering, de Hondenbescherming, de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde, de Nederlandse Databank Gezelschapsdieren en de Raad van Beheer is gestart. Doel van deze week is het stimuleren van verantwoord huisdierenbezit. Het is een jaarlijks terugkerend succes waarbij ieder jaar een belangrijk thema wordt belicht dat met huisdieren te maken heeft.

In 2010 wordt het initiatief overgenomen door het Landelijk InformatieCentrum Gezelschapsdieren (LICG). Onderwerpen die behandeld zijn, zijn bijvoorbeeld waaraan de huisdierbezitter moet denken als hij op vakantie gaat, de omgang tussen kind en huisdier, en het gezond en fit houden van het huisdier.

Wet- en regelgeving constant in beweging

In 2008 wordt de omstreden Regeling agressieve dieren, in de volksmond ook wel de 'Pitbullwet' geheten, ingetrokken. Op 1 januari van het daaropvolgend jaar wordt de wet ook afgeschaft. De ontwikkelingen rondom deze wet tonen aan hoe wet- en regelgeving constant in beweging zijn. De Hondenbescherming probeert ontwikkelingen op dit gebied zo veel mogelijk te beïnvloeden. Dat is niet altijd makkelijk. Gelukkig staat de vereniging nooit alleen. Zo heeft ze samen met andere partijen in het Platform Preventie Hondenbeten door de jaren heen gewerkt aan betere plannen om agressie bij honden te voorkomen en deze ook aan de overheid gepresenteerd.

De afschaffing van de Pitbullwet, die honden op uiterlijke kenmerken beoordeelde, betekent dat er in de huidige tijd weer meer wordt nagedacht over hoe agressie bij honden structureel en effectief kan worden voorkomen.

De Hondenbescherming is van mening dat een goed fokbeleid en een goede opvoeding cruciaal zijn en is daarom voorstander van de invoering van een TOP(Toetsing op Persoonlijkheid)-gedragstest voor dieren waarmee gefokt gaat worden en van professionalisering van het kynologisch instructeurschap.

Ook de kaderwet, de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (Gwwd), geeft veel roering. De overheid wil deze wet vervangen door een nieuwe Wet dieren. Dierenwelzijnsorganisaties, waaronder de Hondenbescherming, zijn hierover bezorgd. Argumentatie voor veranderingen lijkt vooral gebaseerd op productieoverwegingen en verraadt een gebrek aan aandacht voor het welzijn van dieren.

De coalitie 'Red de Dierenwelzijnswet' verenigt diverse bezorgde dierenwelzijnsorganisaties, waaronder de Hondenbescherming. De coalitie krijgt later de naam 'Coalitie DierenwelzijnsOrganisaties Nederland' (CDON) en boekt enkele successen op wetgevingsterrein. Het alternatieve wetsvoorstel, de Algemene dierenbeschermingswet, dat de coalitie voorstelt, wordt helaas niet door de overheid opgepakt.

Anno 2011 is de opvolger van de Gwwd, de Wet dieren, door de Tweede en Eerste Kamer aangenomen. De Wet dieren is een kaderwet, die nader wordt ingevuld met AMvB's. De CDON zal bij deze invulling aansturen op diervriendelijkheid, efficiëntie en handhaafbaarheid.

Nieuwe projecten als anti-blafproject weerspiegelen een veranderde samenleving

In het nieuwe millennium start de Hondenbescherming nieuwe projecten die noodzakelijk blijken. De veranderde samenleving maakt dat blafoverlast een 'hot topic' is. De Hondenbescherming springt daar op in door het anti-blafproject te starten.

Dit begint in 2007 met een pilotproject dat een alternatief biedt voor de anti-blafband. De Hondenbescherming is een fervent tegenstander van dit hondonvriendelijke en vaak inefficiënte middel. In een proef wordt aangetoond dat een samenwerking tussen politie en gedragstherapeuten een efficiëntere en diervriendelijkere manier is om blafoverlast te kenteren. In 2011 wordt het project landelijk uitgerold.

Vanaf 2009 is er ook meer aandacht voor buitenlandse honden die in steeds grotere aantallen naar Nederland gehaald lijken te worden. Er worden gesprekken gevoerd met belanghebbende partijen, inventarisaties gedaan en er wordt een rapport voorbereid dat naar verwachting eind 2011 of begin 2012 gepubliceerd wordt. Verder wordt onderzocht of een samenwerking met het Animal Foundation Platform, een stichting die op dit terrein actief is, kan bijdragen aan het oplossen van de zwervhondenproblematiek.

HOOFDSTUK 6 - HONDENBESCHERMING IN DE TOEKOMST

Een veranderende samenleving geeft nieuwe welzijnsknelpunten

Honderd jaar goed werk heeft de Hondenbescherming helaas niet overbodig gemaakt. Nog steeds is er veel dierenleed in Nederland en nog steeds is er kennisontwikkeling en verspreiding nodig waar het verantwoord huisdierenbezit betreft.

Onze samenleving verandert voortdurend en daarmee veranderen ook de welzijnsknelpunten voor het dier. Er is door de jaren heen veel verbeterd, maar er zijn ook nieuwe knelpunten bijgekomen.

Denk aan de malafide hondenhandel waarin jaarlijks naar schatting 120.000 pups worden verhandeld (Bron: Uhm, Drs. D.P. van, De puppydossiers, een koppeling tussen theorie en praktijk. IFAW, mei 2010) en aan de toenemende bezorgdheid over de erfelijke problematiek, waardoor zeer veel honden met aandoeningen of rasoverdrijvingen worden geboren (Bron: Wageningen UR Livestock Research, Ongerief bij gezelschapsdieren, inventarisatie en prioritering en mogelijke oplossingsrichtingen. Juni 2010).

Ook het feit dat we in Nederland steeds minder ruimte hebben voor elkaar, voor recreatie en voor onze dieren, is een punt van grote zorg voor (onder andere) het dierenwelzijn. Gemeentelijk beleid lijkt vaak te falen in het verminderen van overlast, terwijl het de gezondheid van mens en dier niet altijd ten goede komt.

De Hondenbescherming wordt al een eeuw gekenmerkt door haar deskundigheid, professionaliteit en denken in aanpak en oplossingen voor de lange termijn. Het zit in de genen van de organisatie om overleg en samenwerking op te zoeken en voorlichting te gebruiken als middel om problematiek aan te pakken. Samenwerking zal ook in de toekomst de bouwsteen zijn waarop de organisatie haar activiteiten vorm geeft.

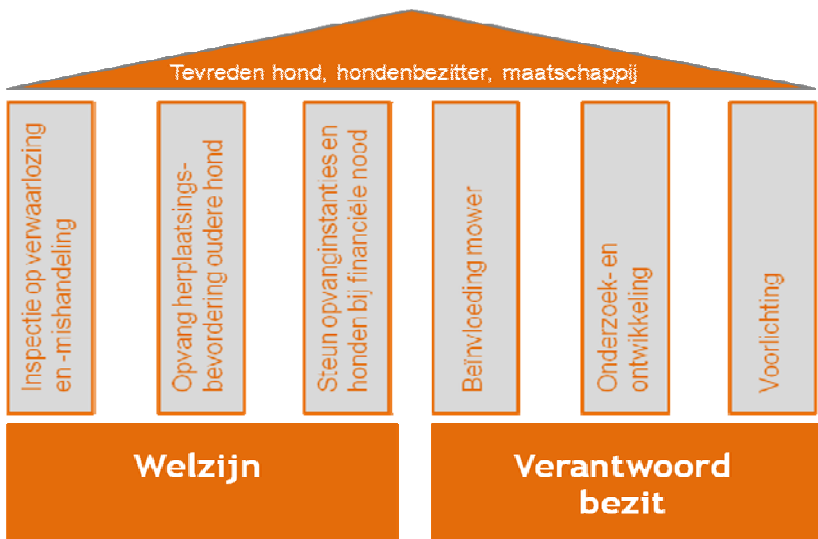
Een ambitie voor een hondvriendelijke maatschappij en maatschappijvriendelijke honden

De missie van de Hondenbescherming is het welzijn van honden in Nederland te vergroten en passend, verantwoord hondenbezit te promoten, zodat voor de hond, de hondenbezitter en de omgeving het leven rijker wordt.

De Hondenbescherming doet dit door zich te richten op zes kernactiviteiten:

- Inspectie op verwaarlozing en mishandeling;
- Opvang en herplaatsingsbevordering oudere honden;
- Steun opvanginstanties en honden bij financiële nood;
- Beïnvloeding maatschappelijke ontwikkelingen, wet- en regelgeving ('mower');
- Onderzoek en ontwikkeling;
- Voorlichting.

Figuur 1 geeft aan op welke wijze deze activiteiten bijdragen aan het bereiken van de doelen die de Hondenbescherming nastreeft.

Figuur 1 - Pijlers welzijn en verantwoord hondenbezit, kernactiviteiten en resultaat

De Hondenbescherming blijft steeds alert op ontwikkelingen die hond, hondenbezitter en hun maatschappelijke positie kunnen beïnvloeden en stuurt haar activiteiten bij om hierop in te kunnen springen.

Zo zal voor de komende jaren, in lijn met de veranderde economische situatie de Hondenbescherming bestuderen of de steun die ze biedt in financiële noodsituaties aangepast moet worden. De opvang van seniorenhonden zal op de nieuwe locatie in Den Bosch worden voortgezet en er zal uitgebreider worden ingezet op voorlichting over de voordelen van het bezit van een oudere hond.

Voorkomen van de noodzaak tot opvang is immers beter dan een hond tussen wal en schip. De inspectiedienst is onverminderd noodzakelijk. De Hondenbescherming neemt deel aan een werkgroep die zich richt op het voorkomen van kindermishandeling en dierenmishandeling. Uit onderzoek is gebleken dat er een relatie tussen beide is.

De relevante wet- en regelgeving wordt door de Hondenbescherming ook in de toekomst onveranderd nauwlettend in de gaten gehouden en daar waar mogelijk in een vroeg stadium beïnvloed. De voorlichting wordt steeds meer vormgegeven naar de eisen van het nieuwe millennium. Sociale media en het digitale tijdperk bieden kansen die de organisatie wil aangrijpen om haar boodschappen breder te verspreiden. Voor de komende jaren zijn zes speerpunten geformuleerd waar de Hondenbescherming haar voorlichting op zal richten:

- Bevorderen adoptie herplaatsingshonden;
- Bevorderen goed gedrag en gezondheid van de huishond (erfelijk, opvoeding, verzorging);
- Tegengaan malafide hondenhandel;
- Tegengaan onverantwoorde aanschaf hond;
- Voorkomen dier/kindermishandeling; en
- Voorkomen overlast en gedragsproblematiek hond.

Figuur 2 geeft dit in beeld weer.

- Adoptie herplaatsingshonden
- Goed gedrag & gezondheid huishond

- Dier/kindermishandeling
- Overlast & gedragsproblematiek huishond

- Onverantwoorde aanschaf
- Malafide hondenhandel

Figuur 2 - Speerpunten van de Hondenbescherming voor de komende jaren

Op het gebied van onderzoek en ontwikkeling wil de Hondenbescherming in de toekomst nog meer dan in het verleden in de 'gaten' stappen die niet door andere organisaties (kunnen) worden opgevuld. Juist als onafhankelijke organisatie heeft de Hondenbescherming hier de kansen en de plicht om een drijvende kracht te worden in onderzoek en ontwikkeling op het gebied van hondenwelzijn en verantwoord hondenbezit.

Met de in 2011 uitgevoerde onderzoeken naar leefomgevingsverrijking bij oudere honden in opvangsituaties en het onderzoek naar tevredenheidsbeïnvloeders van hondenbezitters is daarmee een goede start gemaakt.

De ambitie van de Hondenbescherming is om verantwoord hondenbezit te creëren. Hondenbezit dat waarmaakt dat de honden de tijd, aandacht, verzorging, opvoeding en begeleiding krijgen die de hond verdient, waardoor het welzijn van de hond gegarandeerd is en de hondenbezitter en diens omgeving de hond zien als meerwaarde in hun leven.

Tegelijkertijd wil de Hondenbescherming de hond en zijn bezitter een omgeving garanderen die is gericht op het bieden van de voorwaarden voor een gezond en goed (honden)leven. Een omgeving waar nagedacht wordt over gedrag en gezondheid, meer dan over uiterlijk en waar ruimte is om lekker op stap te kunnen gaan en de hond op een verantwoorde manier hond te laten zijn.

Stichting Nederlandse Databank Gezelschapsdieren sponsort de seniorenopvang

Sinds 2010 sponsort de Stichting Nederlandse Databank Gezelschapsdieren (NDG) de seniorenopvang van de Hondenbescherming in 's-Hertogenbosch. Zij maakt het daardoor mede mogelijk dat oudere honden die vanwege hun leeftijd tussen wal en schip vallen een warme mand en een fijn thuis geboden krijgen.

De NDG is in 1996 in Amsterdam opgericht met als doel het registreren van elektronische identificatie en/of tatoeage van alle gezelschapsdieren. Door deze registratie kan de eigenaar van een dier bij vermissing snel worden teruggevonden.

Dankzij de ontwikkeling van de (iso) transponder begin jaren negentig, is tegenwoordig tatoeage van dieren in onbruik geraakt. In de begin periode van de transponder, die ook wel 'chip' wordt genoemd, is er weinig mogelijkheid deze betrouwbaar te laten registreren. Daarom besluit een aantal belangrijke partijen zoals de Raad van Beheer op Kynologisch gebied en de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde om een databank op te richten waar goede registratie plaats kan vinden.

Een betrouwbare registratie maakt het mogelijk bij zoekgeraakte dieren de eigenaar zo spoedig mogelijk terug te vinden.

In het bestuur van de NDG nemen zitting:

Voorzitter, Drs. L.J. den Otter

Vice Voorzitter, J.W. Beeftink

Secretaris/penningmeester, Drs. H. van Herpen

Sinds de oprichting heeft de NDG bijna twee miljoen huisdieren in haar databank geregistreerd. Ze is daarmee marktleider in Nederland. Een groot deel van de registraties kunnen tegenwoordig elektronisch verricht worden, wat de kosten laag houdt. Bij registratie wordt aan de eigenaar een certificaat opgestuurd. Deze kan daarmee de gegevens controleren. Op www.ndg.nl kunnen gegevens van dieren worden opgevraagd. Wanneer een dier vermist wordt, verschijnen na het invullen van het registratienummer in de 'BAASJESZOEKER', één of twee telefoonnummers van de eigenaar, de diersoort en naam van het dier in beeld. Nadere gegevens worden in verband met privacy niet verstrekt. De gegevens uit de database worden ook niet aan derden beschikbaar gesteld voor commerciële doelen. Als service kan de 'BAASJESZOEKER' ook in andere online databanken zoeken als het dier niet in de NDG-databank vermeld staat.

De NDG is lid van de EPN (European Pet Network), een Europese overkoepelende databank die gegevens over chip(nummer)s uit heel Europa doorlinkt naar een centrale databank waar, bij vermissing naar de oorsprong gezocht kan worden. Tevens vindt daar een controle plaats op het uniek zijn van de chip.

Stichting Nederlandse Databank Gezelschapsdieren

The logo for NDG (Nederlandse Databank Gezelschapsdieren) features the letters 'NDG' in a bold, blue, sans-serif font. The letter 'N' is dark blue, while the 'D' and 'G' are a lighter shade of blue. The 'D' has a small white circle inside its upper curve, resembling a dog's eye or a chip. The 'G' has a small white circle inside its lower curve, resembling a dog's eye or a chip.